

DAHİLDE İŞLEME REJİMİ UYGULAMASINDA FİRE, İKİNCİL İŞLEM GÖRMÜŞ ÜRÜN VE BU ÜRÜNDEN DOĞAN HUKUKİ SORUMLULUK

Dahilde işleme rejimi kapsamında, ihracı taahhüt edilen işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılacak olan ve serbest dolaşımda bulunmayan hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ile değişmemiş eşya ambalaj ve işletme malzemesinin Türkiye Gümrük Bölgesinde (Serbest Bölgeler hariç) yerleşik firmalarca ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın vergisi teminata bağlanmak suretiyle bedelli ve/veya bedelsiz ithaline izin verilmektedir.

İhracat taahhüdünün gerçekleştirilmesini müteakip alınan teminat iade edilmektedir.

Dahilde işleme rejimi kapsamında ihracı taahhüt edilen işlem görmüş ürünün elde edilmesi için yapılan işleme faaliyetleri sırasında fire oluşmaktadır. Ayrıca, asıl işlem görmüş ürün dışında da ürün elde edilmektedir.

Dahilde İşleme Rejimi Kararında üretim esnasında ortaya çıkan “asıl işlem görmüş ürün” dışındaki çıktılar “ Fire “ ve “ İkincil İşlem Görmüş Ürün” olarak sınıflandırılmış ve bunlara ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Bu nedenle, dahilde işleme rejimi uygulamasında belge/izin sahibi kişilerin hukuki sorumluluğunun tespitine esas olacak fire ve ikincil işlem görmüş ürün tanımının çok iyi bilinmesi gerekmektedir

Halen yürürlükte bulunan Dahilde İşleme Rejimi Kararında;

Asıl İşlem Görmüş Ürün: İşleme faaliyetleri sonucunda elde edilen asıl işlem görmüş ürün dışındaki ürün,

Fire: İşleme faaliyetleri sırasında özellikle kuruma, buharlaşma, sızma veya gaz kaçağı şeklinde yitirilen ve imha olan kısım ile ekonomik değeri olmayan atıklar.

Şeklinde tanımlanmıştır.

Bu tanımlara göre, dahilde işleme rejimi uygulamasında üretim esnasında ortaya çıkan ve ekonomik değere haiz olan çıktıların fire olarak değerlendirilmesi mümkün bulunmaktadır.

Başka bir ifadeyle üretim faaliyetleri sırasında kuruma buharlaşma sızma ve gaz kaçağı şeklinde yitirilen ve imha olan kısım ile ekonomik değeri olmayan atıklar fire olarak kabul edilecektir.

Ekonomik değeri olan çıktılar ise ikincil işlem görmüş ürün olarak değerlendirilecektir.

Dahilde işleme rejimi kararı uyarınca belge/izin sahibi kişiler üretim esnasında ortaya çıkan ve ekonomik değere haiz olan çıktılardan sorumludurlar.

Nitekim Dış Ticaret Müsteşarlığı tüm ihracatçılar birliği genel sekreterliklerine gönderdiği 31.5.2010 tarih ve 3174 sayılı yazısıyla ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan inceleme denetimler sonucunda firmalar aleyhine ortaya çıkabilecek hukuki sorumluluğun bertaraf edilebilmesi için üyelerini işleme faaliyeti sırasında ortaya çıkan ve ekonomik değere haiz olan çıktıları fire olarak değerlendirmemeleri konusunda uyarılarını talep etmiştir.

Bu açıklamadan da anlaşılacağı üzere işleme faaliyeti sırasında ortaya çıkan ve ekonomik değeri olan her çıktı fire olarak kabul edilmeyecektir.

Yukarıda da belirtildiği gibi en küçük bir ekonomik değeri olan çıktı ikincil işlem görmüş ürün olarak değerlendirilecek ve Dahilde İşleme Rejimi Kararının öngördüğü hukuki sorumluluklar zamanında yerine getirilecektir.

Dahilde İşleme Rejimi Kararına göre yerine getirilmesi gereken sorumluluklara aşağıda yer verilmiştir.

İkincil işlem görmüş ürünün Belge/izin ihracat taahhüdünün kapatılmasından önce;

1-Gümrük mevzuatı çerçevesinde gümrük idaresi gözetiminde imhası veya

2-Gümrük mevzuatı çerçevesinde gümrüğe terk edilmesi veya

3-Gümrük mevzuatı çerçevesinde çıkış hükmünde gümrüğe teslimi veya

4-Serbest dolaşıma giriş rejimi hükümleri uyarınca serbest dolaşıma sokulması,

şarttır.

Bu sorumluluklarınızın yerine getirilmediğinin Gümrük Müsteşarlığı veya Dış Ticaret Müsteşarlığı denetim elamanlarınca firmanızın denetimi sırasında gerek defter kayıtları üzerinde yapılan incelemeler gerekse fiilen yapılan sayımlar sırasında saptanması halinde, bu denetim elamanları tarafından ikincil işlem görmüş ürün olarak tespit edilen eşyaya isabet eden gümrük vergilerinin ve bu vergilerin iki katı para cezasının tahsil edilmesi için ilgili gümrük müdürlüğüne bildirimde bulunulacaktır.

Ayrıca, aynı denetim elamanları tarafından eşyanın gümrük işlemlerine tabi tutulmaksızın ithal edildiği iddiasıyla bir yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılması konusunda 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümleri uyarınca ilgili savcılığa suç duyurusu yapılacaktır.

Bu nedenle anılan denetim elamanları tarafından yapılacak inceleme ve denetimler sonucunda şirketiniz aleyhine ortaya çıkabilecek olan ve yukarıda belirtilen hukuki sorumlulukların bertaraf edilebilmesi için üretim esnasında hayatın olağan akışına uygun olarak ortaya çıkabilecek ekonomik değere haiz çıktılarının yukarıda belirtilen sorumluluklarınızdan birinin yerine getirilerek gümrüğe beyan edilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, denetim elamanlarınca, ekonomik değere haiz çıktılarının tespiti ile ilgili inceleme sırasında aynı üretimi yapan firmaların gümrük idaresine yaptığı beyanların da göz önünde bulunduracağı husus da dikkate alınmalıdır.

Bilgi edinilmesini ve bundan sonra anılan denetim elamanlarının firmaların üretim esnasında ortaya çıkan ve ekonomik değere haiz çıktılarının Dahilde İşleme Rejimine uygun olarak gümrük idaresine beyan edilip edilmediğini inceleyecekleri hususu göz önünde bulundurulmak suretiyle ekonomik değere haiz çıktılarının hayatın olağan akışına uygun olarak tespit edilmesi ve gümrük idaresine beyan edilmesi yukarıda belirtilen riskler dikkate alındığında firmaların geleceği açısından büyük önem arz etmektedir.

Saygılarımızla